

Суть спрощеного статистичного методу полягає в тому, що аналізована статистична сукупність групується за рівнем росту обсягу виробництва і розподіляється на два рівних періоди. В кожному з них визначаються середні величини обсягу продукції і витрат.

Аналіз результатів розрахунків постійних і змінних витрат показує, що різні методи дають різні їх значення. Однак найбільш точні результати розподілу отримують при використанні методу найменших квадратів.

Узагальнюючи вищевикладене, можна зробити висновок, що застосування підприємствами розглянутих методів розподілу загально-виробничих витрат на змінну і постійну частину сприятимуть більш вмілому та обґрунтованому визначенню собівартості продукції, застерігатимуть підприємства від характерних прорахунків при оцінці беззбитковості виробництва.

Список використаних джерел:

1. Мельничук Г.М. Анализ хозяйственной деятельности в промышленности: учебник / Г.М Мельничук.- К.: Выща школа., 1990.- 318 с.
2. Нападівська Л.В. Управлінський облік: монографія/ Л.В. Нападівська – Дніпропетровськ: Наука і освіта, 2000.- 450с.
3. Сучасні проблеми розвитку системи обліку в Україні: монографія / За ред. М.С.Пушкаря – Тернопіль: ТНЕУ, 2010. – 268 с.

Науковий керівник: к.е.н., доцент Саченко С.І.

*Лопатинський Віктор,
студент групи РКзм-51*

ОСОБЛИВОСТІ ВИЗНАЧЕННЯ ТА ДОКУМЕНТУВАННЯ «НЕМАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ»

Для економіки України і практики обліку характерним є значне відставання у застосуванні наукових досягнень в аналізі та аудиті нематеріальних активів у господарській практиці. По-перше, діючий в Україні підхід до оцінки або визначення цих активів не дає можливості отримати достатній обсяг інформації для користувачів. По-друге, регламентація обліку амортизації нематеріальних активів не дає можливості обрати такий варіант, який вимагають особливості галузі, що

не сприяє підвищенню конкурентноздатності української наукомісткої продукції.

Питанням обліку і аудиту нематеріальних активів присвячені роботи зарубіжних економістів: Нідзл Би., Х.А. Андерсон, Д. Колдуелл, Хендріксен Е.С., Ван Марення М.Ф., Уолл Н., Маркузе Я., Мус Герольд, Ханшманн Рольф, Аренс Е. А., Лоббек Дж. До. і ін.

Актуальність і значущість питань обліку і аудиту нематеріальних активів на сучасному етапі розвитку підприємств України, неузгодження теоретичних положень, що стосуються даного об'єкту, обумовлюють необхідність вирішення комплексу теоретичних питань і методичних проблем оцінки, обліку і аудиту.

Правова база володіння інтелектуальною власністю і користування майном та засобами знаходиться у стадії становлення. Нове законодавство звужує склад нематеріальних активів, відносячи витрати по створенню окремих об'єктів на витрати звітного періоду. Унікальні об'єкти нематеріальних активів часто або не враховані в балансі, або їх облікова вартість набагато нижча за ринкову вартість, що приводить до заниження оцінки майнового потенціалу підприємств. Причиною такої ситуації є, перш за все, відсутність стандартів оцінки вартості нематеріальних активів. Не досить висвітлені ці питання і в економічній літературі.

Проблемними залишаються питання документального оформлення нематеріальних активів. Відсутність типових форм первинних документів, недосконалість облікових реєстрів не дозволяють всесторонньо описати об'єкт, його поведінку в процесі використання, що ускладнює контроль, аналіз і аудит нематеріальних активів.

Економічна суть нематеріальних активів виявляється в тому, що вони є одним з видів ресурсів підприємства, які являють собою певні права і переваги, що дозволяють власнику здійснювати підприємницьку діяльність з ціллю отримання економічних вигод. Нематеріальні активи стають відчутними тільки в самому процесі виробництва, реалізації продукції, в здійсненні управлінської діяльності. Саме в з'єднанні із засобами праці, предметами праці і робочою силою виявляється ефект від використання нематеріальних активів. Так, впровадження нових технологій дозволить поліпшити якість продукції, що випускається, підвищити продуктивність праці, замінити живу працю уречевленою (основними засобами). Отже, нематеріальні активи, будучи видом економічних ресурсів, існують в тісній єдності з елементами процесу виробництва.

Будучи економічними ресурсами, нематеріальні активи мають вартість, яка відображає витрати на створення і придбання прав і переваг, а також споживну вартість, тобто здатність задовольняти потреби власника. Результат використання нематеріальних активів, їх корисність виявляється в отриманні економічного і соціального ефекту.

Дослідження діючої практики організації носіїв інформації з обліку нематеріальних активів показало, що в зв'язку з відсутністю типових форм первинних документів змушені використовувати типові форми документів по обліку основних засобів. Їхнє застосування не дозволяє повно охарактеризувати нематеріальні активи, що впливає на прийняття управлінських рішень.

Також доцільно організувати забалансовий облік патентів, ліцензій, свідчень і інших документів, що підтверджують право користування різними нематеріальними активами, тому що вони, безсумнівно, мають цінність для підприємства.

Вивчення питань документального оформлення фактів господарської діяльності з нематеріальними активами дозволяє зробити такі висновки:

- усі первинні документи по обліку нематеріальних активів повинні формуватися в розрізі господарських операцій: придбання, переміщення, вибуття;
- основні реквізити документів повинні чітко описувати об'єкт нематеріальних активів у процесі господарської операції;
- для раціоналізації обліку нематеріальних активів первинний документ повинен містити оптимальну кількість реквізитів;
- форми первинних документів повинні виключати дублювання інформації про нематеріальні активи;
- реєстри синтетичного й аналітичного обліку повинні бути максимально пристосовані для формування показників фінансової звітності.

Удосконалення процесу документації дозволить підвищити оперативність інформації, посилити контроль наявності і руху нематеріальних активів, одержувати необхідні дані для здійснення оцінки, аудиторських процедур, економічного аналізу ефективності і доцільності подальшого застосування нематеріальних активів на підприємстві.

Залучаючись до господарського обороту, нематеріальні активи придбавають всі риси товару: споживну вартість, вартість, певний життєвий цикл, правове поле. Це дає можливість визнати їх об'єктом

обліку. Разом з тим, жорсткі рамки облікового законодавства звужують як склад, так і позитивні якості об'єктів, формалізують їх, втискують в рамки обов'язкових вимог, знеособлюючи їх по відношенню до інших об'єктів бухгалтерського обліку. Недостатнє розуміння природи цього складного господарського явища вимагає спеціального теоретичного дослідження окремих видів нематеріальних активів.

Список використаних джерел:

1. Бельдїй М. Сучасний стан і перспективи розвитку ринку інтелектуальної власності в Україні/ М. Бельдїй, С. Ляшенко // Інтелектуальна власність. – 2007. – № 11. – С. 44-48.
2. Орлова Н. Патентно-информационное обеспечение создания и использования новых технологий/ Н. Орлова // Интеллектуальная собственность. – 2001. – № 11. – С. 38-43.
3. Павлюк І. Бухгалтерський облік вибуття та амортизації НМА/ І. Павлюк // Бухгалтерський облік і аудит. – 2007. -№ 3. – С. 3-7

Науковий керівник: к.е.н., доцент Кулик Р. Р.

*Луцко Наталія,
студентка групи РКзм-52*

УПРАВЛІННЯ МАРКЕТИНГОВОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

Розвиток ринкових відносин в Україні вимагає переорієнтації підприємств на нові форми і методи роботи, що дозволяють підтримувати оптимальний рівень фінансово-економічних показників функціонування. У зв'язку з цим, багато вітчизняних підприємств звертають увагу на нові для української економіки методи роботи зі споживачами та просування товарів на ринку, які традиційно знаходять своє відображення в теорії маркетингу. Однак, незважаючи на те, що останнім часом досить значною є частка як вітчизняної, так і закордонної літератури за даним питанням, практичний маркетинг на вітчизняних підприємствах поки залишається малоефективним. Таки стан речей є результатом недостатньої розробленості методичної й організаційної бази, браком кваліфікованих кадрів, стереотипами економічного мислення і багатьма іншими причинами, що визначають обмежений, епі-